

BETONKÖRSILÓK HASZNÁLHATÓBBÁ ALAKÍTÁSA

A hazánkban általánosan használt, helyenként ma is épülő betonkőrsilók sok mezőgazdasági nagyüzemben kihasználatlanul hevernek, mivel kihasználásuk drága, nehézkes a silóanyag berakása, taposása, s igen sok munkaerőt igényel a szilázs kitermelése. Miután azonban ezekben az építményekben sok anyag és munkaköltség fekszik, megfelelő kihasználásukról kellene gondoskodni.

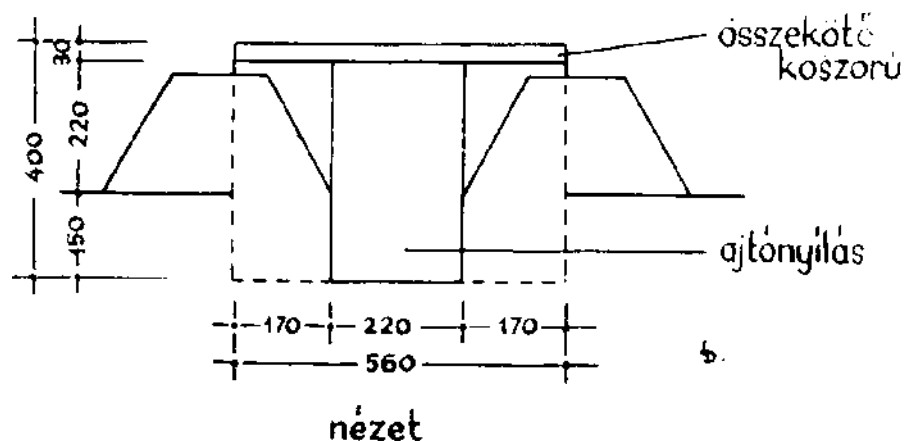
A betonkőrsiló úgy válik kihasználhatóvá, illetve kihasználhatóbbá, ha a szilázs kiszedésénél a közvetlen járműre-rakás, (szekér, lóré) megoldható. Ez lehetővé válik, ha a kőrsilón jármű részére elegendő széles nyílást nyitunk, (amennyiben az építmény átmérője 4 m-nél, magassága 2,5 m-nél nagyobb), melyen át a jármű befaroltatva, a szilázs egy kari munkával rakható fel arra.

Ezek a következő részletekben kerülhetnek megvalósításra:

1. A kőrsiló bejárata előtti földréteget a bejáratától távolodóan fokozódó szélességben ki kell termelni a járat két oldalára.

2. A kőrsiló fenekétől számítva 2 m magasságig (vagy teljes magasságban), s 2,5 m szélességben ki kell a falat, vagy silóelemet teljesen venni, úgy, hogy ott nagy ajtó (vagy végig nyílás) keletkezzék. Ezáltal a silóba bejáratot készítünk (lásd 1. sz. ábra szerint). A keletkezett bejáratot ugyancsak szilárdanyaggal töltjük meg, mint azt a 2. sz. ábra metszetben mutatja.

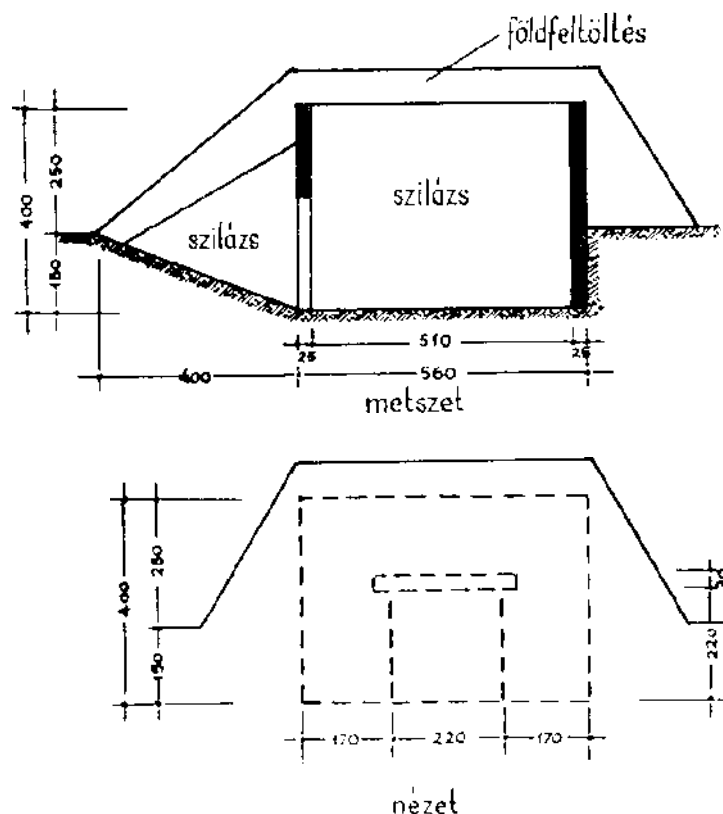
Alkalmasint a silóépítmény másik oldalán átellenesen is készíthetünk ilyen bejáratot. Az így kikerülő beton és téglanyaggal a nyílás előtti lejáratot bélelhetjük ki. Ha az építmény tetejétől aljáig készítünk nyílást, ajánlatos a nyílás alján, esetleg tetején is a besilózás és üresen-

1. ábra. Javitott kőrsiló

állás időpontjára nyílás-összekötő vasbetongerendát alkalmazni az építmény szilárdságának biztosítására.

3. A silót úgy töltjük meg, mint általában szokásos, de taposztatását a keletkezett rézsűs bejáraton át esetleg géppel is lehet végeztetni, mivel a bejáratot is betölthetjük takarmányanyaggal.

2. ábra. Javított körsiló besilózás után

A siló aljára setleg sint fektethetünk le, hogy a kitermelés lórékkal megoldható legyen.

A szilázs kitermelésénél először a bejáratból szedjük ki *metszéssel* az anyagot, közvetlenül a befartatott járműre, vagy lóréra hánnya azt. Ha mindkét oldalról bejárható silóról van szó, és középről kitermeltük a szilázst, átjárót kapunk. Az ide beállott járműre a továbbiakban két oldalról könnyen ráhányható a szilázs.

A javított körsiló használatának gazdasági kihatásai.

A javított körsiló használatánál munkabér megtakarítással és többtermeléssel számolhatunk a következő elgondolások alapján:

A) *Munkabér-megtakarítás:*

200 köbméteres besilózás munkaóraszüksége régi típusú körsilóban,

3 karos munkával 400 munkaóra á: 4 Ft 1 600 Ft

Javított formában 1 karos munkával

132 munkaóra á: 4 Ft 528 Ft

Megtakarítás 66 százalék munkaóra 1 072 Ft

A siló 20 éves használatát számítva, összmunkabér megtakarítás

21 440 Ft

A megtakarítással szemben kapcsolatos költségek:

Nyílás előtti földkitermelés (10—15 köbméter)

á: 6 Ft 90 Ft

Nyílás kibontása, átalakítás

100 Ft

összesen: 190 Ft

20 évre elosztva 200 köbméterenként évi 9,5 Ft.

Tiszta megtakarítás az első évben 1 062 Ft, 20 és alatt 21 240 Ft.

B) A javított körsiló használatával többtermelésre is számíthatunk:

a) A metszés általi kitermelés következtében elmarad a romlási veszély, mert ha a folyamatos termelés meg is akad, a metszett szilázs több hónapig eláll igen csekély veszteséggel, (a szélen egy-két cm beszáradással.)

b) Géppel, vagy állatsordával tapostatva jobb lesz a minőség.

c) Egyszerre több siló felbontására is van lehetőség a metszhetőség miatt, amely esetben *minden állatsoportnak termelése szerint a legmegfelelőbb szilázst adhatjuk.*

d) Az esetleg bevezetett sín pár és lóré segítségével megoldható így a gépi kitermelés, illetve beszállítás körsilókból is, a termelési költség további csökkenését eredményezve.

Mindezeket figyelembe véve silóépítményenként mintegy évi 1 000—1 500 forint megtakarítással számolhatunk, tekintve azonban, hogy az átalakítás nélkül sok helyen használatlanul hevernek a körsilók, ez az összeg jóval többnek is vehető. A 20 év alatti megtakarítás eszerint silóépítményenként 20 000—40 000 forintot tehet ki, míg az országos megtakarítás évente 1—2 millió, s 20 év alatt 20—40 millió forint lehet, mivel állami gazdaságainkban, termelőszövetkezeteinkben ezelőtti időkből még ma is sok a körsiló, bár ha az új silók építésénél a gödörsiló, illetve áthajtos silóformára térünk is át.